

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року 2-50 ар. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодиноке число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а не воємеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — 3 Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндого ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженя. — Рекламациі неопечатані відлі від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надіславім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 15 кр. від стрічки.

Шенерер горою!

Австрійську політику веде тепер вже сам Шенерер. Се значить: він розказує лівци, а лівци подає сей розказ дальше, куди треба у всяких комунікатах та пропамятних письмах.

Не говоримо сего на вітер або для ефекту. Так дійсно склалась річи, що Шенерера програма осущує ся поступенно і консеквентно. Докази лежать як на долоні, розуміє ся, для тих, що мають очи і хотять дивити ся.

Читателі наші пригануть собі славу формулу, на котру в 1898 році велів Шенерер в сій лівци під карою екскомуніки зложити присягу в Хебі. Формула ся гласила: «Не вільно входить з правительством в ніякі переговори, поки оно безуслівно не відкличе языкових розпоряджень бар. Гавча». Так і сталось, як велів Шенерер. Гр. Тун запрошував лівцию на конференції, але під пресією тероризму Шенерера не явив ся на ті конференції не тільки ніякий Функе, але і Бернрайтер мусів виступити з кабінету гр. Туна, а відтак упав і сам гр. Тун, коли Шенерер видав розказ: не допустити в 1899 р. до вибору делегациї. Гр. Клярі вволив відтак волю Шенерера і 17. жовтня 1899 зніс «безуслівно» языкові розпорядження для Чехії і Моравії.

З весною 1899 р. забралась німецка лівция до уложеня своєї програми зеленосвятної. Шенерер видав тоді паролу: «Програма ся буде für die Katz», найперше треба виконати лінчку програму, в котрій стояло: Австрия мусить завести державну німецку мову». Паролу сю виконала лівция точнісенько. На днях (18. червня) — як звісно — явили ся перед д-ром Кербером відпоручники лівциї: Берн-

райтер, Хіярі, Грос, Пергелът, Люегер і гр. Штірк і вручили президентови кабінету пропамятне письмо, в котрім не лише осудили языкові предложеня правительства, але зажадали і виконаня лінчкої програми, с. є. заведеня державної німецкої мови. Ріжниця межі домаганєм лівциї а розказом Шенерера лише та, що Шенерер домагав ся в ширости своїй deutsche Staatsprache, а менери лівциї для замаскованя справи упімнули ся лише о deutsche Vermittlungssprache.

Правицю треба розбити! Сю паролу, поставлену Шенерером вже в 1897 році, виконала сама правиця памятного дня 8. червня 1900 р., коли пос. Яворский і Катрайн зірвали солідарність з прочими клубами правиці і кинулись в рамена нібито «праці», а на ділі в рамена лівциї.

Але на тім ще не покінчена робота Шенерера. Єго приятель, пос. Барайтер, підніс оноді в «Ascher Ztg.» оклик «Los von Galizien und Dalmatien». Сего домагав ся Шенерер вже давно під титулом: «Sonderstellung Galiziens». Барайтер каже: «Австрия не буде одноцільною державою (kein einheitliches Staatsganzes), доки не відлучимо від неї Галичини і Далматії. Лише через виключене Поляків і полудневих Славян дасть удержати в Австрії das deutsche Volkstum. Поляки були і суть нам ворожі та небезпечні. Хтож дав языкові розпорядження Чехам, як не Бадені? Проте проч з Галичиною після лінчкої програми! Тепер найдогіднійша пора, щоби з цілою силою (mit ganzer Wucht) постояти за виконанем сеї програми, бо Чех-Чорний-Поляк (Чех, клерикал і Поляк) — ся трійця — були заедно небезпечні для німецкості. Поляки, Русини, Чехи і полудневі Славяни заютьчат оцяте союз з клерикалами і будуть накостити Німців. Тепер дасть ся лінчка програма перевести. Се пекуче питанє дня! Галичину віддамо Угорщині і

она займе там таке становище, яке займає Хорватия. Поляки будуть вдоволені, одержавши ширшу автономію, а Угри не погнівають ся на нас за сей гостиньчик. Через те і не потернить дуалізм. Будемо мати східну і західну Австрию. Західну Австрию сполучимо ще цловю унією тіснійше з Германією і тим обезпечимо німецкість західної Австрії, котрої краї і так належали колись до німецкого союзу. Проте: німецка державна мова і Los von Galizien!»

Поклик Барайтера помістили ми дословно, щоби прочитали єї і ті галицкі політики, котрим не вигідно було посеред правиці і длятого намірили враз з шенерівскою лівциєю спасати Австрию хебскими і лінчкими програмами. Може «вільна рука» Поляків отямить ся на вид сих німецких забаганок антиавстрійских і антидинастичних в своїй консеквенциях? Робота лівциї дуже ясна. Австрия має стати dependance Германії, а ми маємо Німцям помогти до осущеня сеї зради...

Письмо з України.

З Київa.

(Торжественное собрание Киевского Славянского благотворительного Общества).

(Конец).

Друга-ж партія — українофільска, національно-демократична, держить ся місцевої мови (із репрезентантів сеї партії Фл. указує лиш на Франка та на Грушівського, а всіх других називає «бездарними»). Мабуть д. Фльоринський вважає наукову правду, доведену їм самим такою, що не може бути на неї ніяких замітів, як се пробували робити дд. Науменко, Антонович і др. на ті писання Фльоринського, що з'являлись в «Кіевлянині»). — Сї, мов, репрезентанти демократично-національної партії, утворюючи окрему літературну мову, займають слова з польського та німецького языків, або «кують» свої; а щоби зробити свою книжку зовсім не похожу на роб-

О. ФРАНЦ МЕНШКО.

ДРАМА НА СЕЛІ.

з словінського переклав

ЛЬКО КУЗІВ.

(Далі).

— Будь спокійний, Стасю, будь спокійний!
— Мамо, але чи тато принесуть лікарство?
— Принесуть, принесуть — тай будеш здоровий як перше.
— Мамо, а якє то лікарство?
Жінка була занепокоєна.
— Як вода — сказала по хвили — як вода буде лікарство
Дитина мовчала. Віддихала поволи і тяжко.
— Але чи тато принесуть з собою коня?
— Певно... тільки не муч ся, Стасю... спанчай!
І гладила сухою рукою горяче лице.
Дитина затиснула очи. З трудом добував з себе дух. Його маленькі груди ледви-ледви підносили ся. Горяча, тонка ручка обіймила материнну руку.
Що хвиля підносив гарні, чорні брови, широко отворяв слезаві очи і тихо кликав:
— Мамо!

— Не можеш спати, Стасю?
— Ні! а чи кивь буде мати білу лисину, як мала красуля?
— Так, так само — буде мати велику лисину.
Стасю задумав ся...
— Мамо, а чому продалисьмо красулю?
— Бо тобі треба було купити споденьки, щобишь ходив до церквці.
Хлопчина трохи мовчав.
— А я вже не мав що пасти, як продалисьмо корову.
— Чекай, чекай, купимо другу.
— Тоді буду знов мати?
— Будеш, Стасю, будеш.
По хвили почав дрімати.
Мати сиділа коло него — не спала. Она-ж любила того одинака, найдорожший скарб, одинокую потіху, з котрою була злучена цілим серцем...
Пильно гляділа на віддих хорого, на кождий рух тіла, на кожде порушенє рукою, що від часу до часу дрожала...
Очи, умучені безсонностию, мутні від грижи, улиняли від терпіня і нещастя, від часу до часу замикали ся проти єї волі... Голова спала на груди.
Але зараз будила ся. Дрожала на всім тілі

та бояла ся, щоби в тій хвилині, коли дрімала, не лучило ся яке нещастє.
Діти спали.
Галя дихала поволи, легко, спокійно. Рум'яне, кругленьке лице було тепле, свободне. На єї маленьких, румяних устах перебігав легкий усьміх.
Стасю хрпів, віддихав тяжко, то скоро, то поволи.
На хвилю занепокоїв ся в сні і обернув ся на другий бік. Маленькими руками махав около і скидав з себе одіж. По чолі котили ся зимні кроплі поту. Мати тихо приступила до вікна і дивила ся на місячну ніч; виглядала мужа з лікарством.
Але його не було і не було...
Нещасна жінка дрожала на страшну гадку, що єї муж певно в господі сидить та галайтить з пняними товаришами. А до хати може тимчасом дуже легко заглянути неумолима, холодна смерть та позбавити життя найдорожший єї скарб.
Дрожаще з розпуки серце почало наповняти ся гнівом проти нелюдского, несовісного мужа.
Около півночи пробудив ся Стасю з непокійного сну.

Малий фейлетон.

І. ГУЦКОВ.
УРИЄЛЬ АКОСТА.

трагедія в 5. актах.

Переклав з німецького Лев Лопатинський.

ОСОБИ:

Манассе Вандерстат, багатий купець в Амстердамі.

Юдита, его донька.

Бен Йохай, її наречений.

Де Сільва, лікар, її вуйко.

Рабін Бен Акіба.

Уриель Акоста.

Естера, его мати.

Рубен

Йосель его брати.

Барух Спіноца, хлопець.

Ван Ембден

Де Сантос рабини.

Слуга біжницьї.

Симеон, слуга Манасси.

Слуга Сільви.

Слуги від біжницьї, гості, народ.

Місце події: Амстердам. — Час 1640 р.

ПЕРША ДІЯ.

Бібліотека Сільви. — Вечір.

СЦЕНА І.

СІЛЬВА

отворає двері в глибокій і пускає перед собою Йохай.

О, ти не спекаєшся так мене,
Ні ні! Коли переступив поріг,
То вже Бен-Йохай і остане ся. От ми
Вже дома раз! Лікарський завід мій,
Що всім служити мусить, най звинить.
Що мусів ти на мене зачекати.
Витай нам, хлопче, в Амстердамі!

ЙОХАЙ.

Я дякую!

Де Сільва.

СІЛЬВА.

Як змінений ти повернув,
Покинувши нас мабуть перед роком.
На півдні скоро ти досиїв!
Оттут, між книгами моїми,
Недавно ще працював я, як дитину
Тебе, цїлунком в яснеє чоло,
А ось вертаєш зрелим мужчиною!
Що більше, я, Бен-Йохай, на лице
Твоім читаю страсти слід. Невжеж
Країна рідна найбагатшого
Голяндця приняла так непривітно!

ЙОХАЙ.

Ні, — Амстердам той сам, що перше був.
Купецький дух вільний, набравши сили
У торговлі і промислі всесвітнім, —
Він дорожить своєю свободою!

А гордий на те щастє і богацтва,
Відносить ся з братерским співчутєм
До нас, жидів іспанських, що приют
Найшли тут після мук.

СІЛЬВА.

Бо торговлі

Цінне те золото, що ми принесли
З Іспанії й Португалії, сховавши
Его від рук жорстоких Єзуїтів (святий Германдади),

А хочеш ясно знать, так з двох причин
Даютъ нам тутки жить по своїй волі —
Сьмієш ся, знаю за що! Що Де Сільва,
Так завжди стараєсь те дїлити,
Що хоче другим ясно доказати.

ЙОХАЙ

подає руку з вимушеним усміхом.

І в тім нічого не змінилось! Славний
Лікар, природи знаток і окраса
Всіх відомостей тут у Амстердамі,
Учитель мій, що вдячно признаю,
Ще не забув: «но перше і по друге».

СІЛЬВА.

І кождий добре робить, хто стараєсь
Так мислити, — як каже Арістотель,
Котрий...

ЙОХАЙ.

Ви про жидів же говорили.

(Далі буде).

**ПЛАШІВСКА
парова фабрика
дахівок і цегол**

Стоваришенє зареєстр. з ограниченою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
порукає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
рурки дренові різної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критем.

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовлення

18—20

Заряд.

**Товариство взаїмного кредиту
„ДНЬСТЕРЬ“**

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатю 5¹/₂ % і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителїв або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященники, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителїв предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна через «Дньстерь» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членський вносить 50 кор., списове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дньстерь».

Інформації уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дньстерь».

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНЬСТЕРЬ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Веч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариатам** всіх трех єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках **протів шкід огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	„	—	„	
„ спеціальна	1.684	„	80	„	
Фонд основний	72.000	„	—	„	
„ емеритальний	18.166	„	60	„	

Тарифи «Дньстра» дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносили виплаченє шкоди 1,669,565 кор. 38 сот. **Поліси** «Дньстра» приймає **Банк краєвий і Каси ощадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долинї, Сьвятинї, Городенці, Терєбовлї і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Дньстерь» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористивїйші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускїм язичї. **Зголошеня** о удїленє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів «Дньстра», приймає ся. «Дньстерь» виплатив агентам по ковець 1899 р. провізїв 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»)

КОНЦЕСІОНОВАНА ЧЕРЕЗ Ц. К. НАМІСНИЦТВО

Агенция газет і оголошень

Антонія І. Голендера

у ЛЬВОВІ, при улиці СІКСТУСКІЙ ч. 2.

приймає пренумерату місячну і кварталну на всі часописи, які виходять в краю і за границю в язичї рускїм, польскїм, німецїм, французскїм і т. д. по оригінальних цнах.

ПРОДАЖ ПООДИНОКИХ ЧИСЕЛ.

Приймає оголошеня (інсерати) до всіх часописей обчисляючи їх як найдешевше.

Бюро отворене від 7. години рано до 9. вечером.